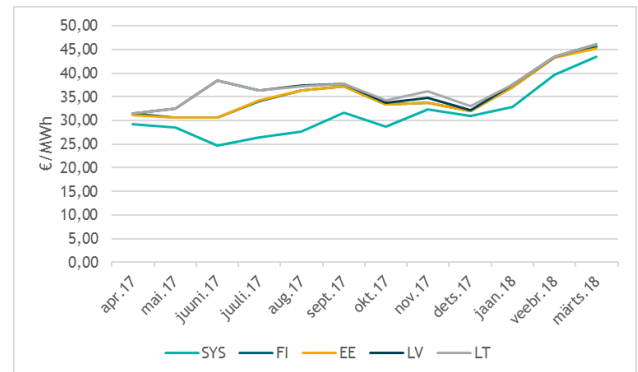

Energiaturud - 2018 märts

20.04.2018

- Põhjamaade elektribörsi Nord Pool Eesti hinnapiirkonna keskmine hind oli märtsis 45,32 €/MWh; süsteemihind oli 39,58 €/MWh;
- Soome hind oli Eesti hinnast 0,28 euro võrra kõrgem, Läti hind 0,77 euro võrra madalam.
- Leedus gaasibörsil GET Baltic kaubeldud maagaasi hind oli Eesti hinnapiirkonnas 19,19 €/MWh. "Baltic Gas Spot Index (BGSi)" tõusis 1,1% võrra tasemele 19,00 €/MWh;
- Konkurentsiamet kooskõlastas Balti koordineeritud võimsusarvutusalade süsteemihaldurite ühised vastupidavad ja õigeaegsed varuprotseduurid, mis tagavad võimsuse tõhusa, läbipaistva ja mittediskrimineeriva jaotamise juhul, kui ühtne järgmise päeva turu mehhanism ei anna tulemusi (Baltic CCR Fallback) ([link](#));
- Märtsis toimus avalik konsultatsioon EE-LV piiri pikaajaliste ülekadevõimsuse instrumentide (PTR/FTR) jaotamise reeglite erisuste regionaalse lisa osas ([link](#));
- Konkurentsiamet kiitis heaks Balticconnectori rajamiseks vajaliku esimese võrgutasu muudatuse ([link](#)).

Viimase 12 kuu keskmised hinnad

Märts 2018 (€/MWh)	Min tunnihind	Keskmine hind	Max tunnihind
NP Süsteem	34,92	39,58	198,29
NP Soome	33,05	45,60	255,02
NP Eesti	33,05	45,32	255,02
NP Läti	33,05	46,09	255,02
NP Leedu	33,05	46,08	255,02

Energiahinnad

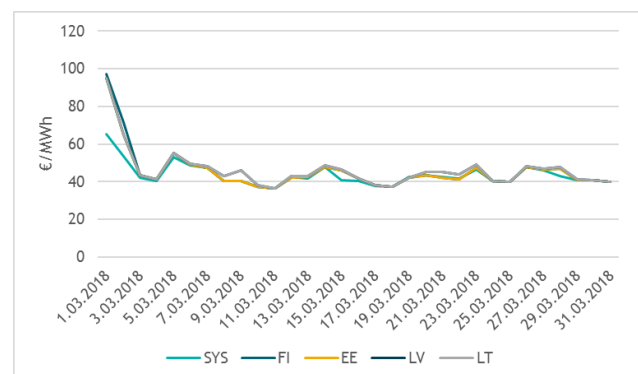
Elektri börsihinnad

Elektribörs		Keskmine hind (€/MWh)		
		2018 märts.	2018 veeb.	2017 märts.
Nord Pool (SYS)		43,43	39,58	30,4
EPEX* (base/ peak)	ELIX	37,70 / 41,27	40,72 / 44,65	28,84 / 31,18
	PHelix	37,37 / 40,97	40,12 / 44,19	31,70 / 33,79
	France	48,26 / 52,24	48,70 / 52,91	35,51 / 37,39

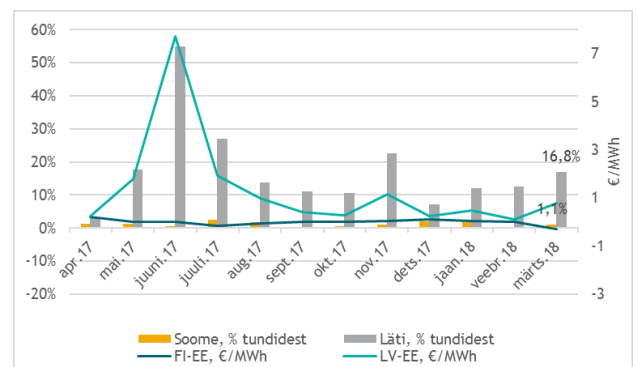
* EPEX - European Power Exchange

Põhjamaade elektribörsi Nord Pool (NP) märtsi hinnad tõusid kuises võrdluses kõikides hinnapiirkondades. Suurim oli hinnatõus Rootsi ja Norra piirkondades. Eesti piirkonna hind tõusis võrreldes veebruariga 4,5%. Hinda kujundavatest teguritest on ülevaade [Energiahindade mõjurid](#) all.

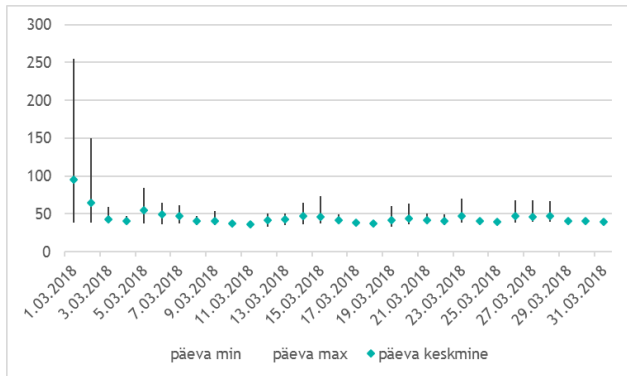
NP hinna- piirkond	Keskmine hind (€/MWh)		
	2018 märts	2018 veebruar	2017 märts
Eesti	45,32	43,36	30,66
Läti	46,09	43,48	30,65
Leedu	46,08	43,49	31,27
Soome	45,60	43,36	30,68

NP päeva keskmised hinnad 2018. aasta märtsis

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva hindade erinevus Soome ja Lätiga võrreldes

NP Eesti hinnapiirkonna hindade volatiilsus märtsis 2018

39,7% Nord Pool Eesti hinnapiirkonna märtsi järgmise päeva tunnihindadest jäid alla 40 €/MWh. Suurim päevasisene hindade erinevus oli märtsi esimesel päeval, mil päeva miinimum- ja maksimumhind erinesid 216,19 euro võrra MWh kohta. Suurt hinnaerinevust põhjustas madalate temperatuuridega kaasnenud suurenenud tarbimine ning suur defitsiit Soome hinnapiirkonnas, mis põhjustas suure päeva miinimum- ja maksimumhindade erinevuse ka veebruari viimastel päevadel.

Maagaasi hulgituru hind

Info Balti riikide ühtse gaasituru tehingute kohta on kättesaadav GET Balticu [koduleheküljel](#).

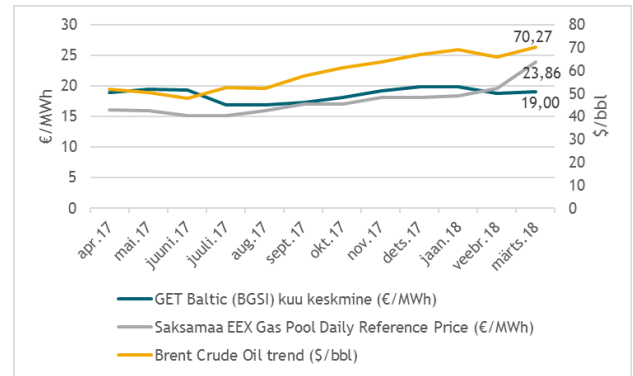
Kuigi Eesti gaasisüsteem ei ole võrgu kaudu ühendatud Soome ega Kesk-Euroopa gaasivõrguga, toome võrdluse huvides ära ka naaberturgude hinnainfo.

Veebruar 2018 (€/MWh)		Keskmine hind	Kuine muutus	Min hind	Max hind
GET Baltic	BGSI*	19,00	1,1%	18,45	19,5
	Eesti	19,19	0,9%	18,8	19,2
	Läti	19,02	0,5%	18,68	19,2
	Leedu	18,97	1,3%	18,45	19,5
Soome Kaasupörsi**		24,31	-4,6%	18,90	27,72
GASPOOL***		23,86	21,81%	18,63	57,97

* BGSI - Baltic Gas Spot Index

** Võrdluse huvides teisendatud ülemisele kütteväärtusele: Eestis ja Leedus kasutatakse gaasi ostu-müügi lepingutes ülemist kütteväärtust, Soome gaasibörsil aga alumist kütteväärtust. Kuna alumise ja ülemise kütteväärtuse vahe on keskmiselt 10%, on hindade võrdlemiseks Kaasupörsi hindu korregeeritud 10% võrra.

*** EGSI - European Gas Spot Index

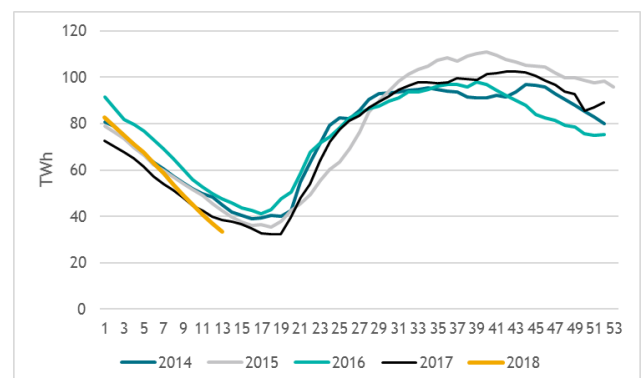
Viimase 12 kuu keskmised maagaasi hulgituru hinnad

Energiahindade mõjurid

Olulisemad energiahindade mõjurid:

- veeolud Põhjamaade hüdroreservuaarides ja Läti Daugava jões - mõju Baltikumi elektri börsihinnale;
- CO₂ emissioonikvootide hinnad - mõju elektri hulgituruhindadele läbi elektritootmiseks kasutatavate CO₂-mahukate kütuste kasutamise kulu;
- kütuste maailmaturu hinnad - mõju maagaasi hinnale, kuna paljud maagaasi lepingud ning sealhulgas ka Eesti Gaasi poolt Gazpromilt ostetava maagaasi leping seob ostuhinna maailmaturu kerge kütteõli (Gasoil 0,1%) ja raske kütteõli (FuelOil 1,0%) viimase üheksa kuu keskmise hinnaga;
- euro ja dollari kurss - kuna kütuste hinnad maailmaturul määratakse USA dollarites, mõjutab maagaasi impordihinda ka euro ja USD kurss - dollari tugevnemine muudab kütuse kallimaks.

Põhjamaade (Norra, Rootsi ja Soome) hüdroreservuaaride täituvus oli märtsi lõpus ca 27,63% tasemel maksimaalsest (100% 02.01.2012 121 429 GWh), mis on eelnevate aastate keskmisest madalam.

Hüdroreservuaaride täituvus Põhjamaades 2014-2018

Elektri ja maagaasi hinna mõjurid	Märts 2018	Veebruar 2018
CO ₂ emissioonikvootide hind (min ... max €/t)	9,97 ... 13,65	8,78 ... 10,13
€/€ kurss kuu viimasel pangapäeval	1,2321	1,2214
Toornafta hind (Brent) (\$/bbl) kuu lõpu seis	70,27	65,78

Märtsis tõusis toornafta hind 70,27 dollarini barrelist. Jätkuvalt on tõusnud ka CO₂ emissioonikvootide hinnad mis ulatusid märtsi lõpus hinnani 13,65 €/t.

Võimsusvood

Konkurentsiamet kooskõlastas Balti koordineeritud võimsusarvutusalade süsteemihaldurite ühised vastupidavad ja õigeaegsed varuprotseduurid, mis tagavad võimsuse tõhusa, läbipaistva ja mittediskrimineeriva jaotamise juhul, kui ühtne järgmise päeva turu mehhanism ei anna tulemusi (Baltic CCR Fallback). Varuprotseduurid on avaldatud Eleringi veebilehel ([link](#)).

Elektrienergia järgmise päeva kaubanduslikud vood

Märts 2018*	Võimsusvoog, tunde	Turule antud võimsusest kasutatud	100% turule antud võimsusest kasutus es, tunde	Pudelikaal ELBAS kauplemise järel, tunde
EE>FI	343/743 (217/672)	19,9% (10,4%)	5/743 (0/672)	7/743 (5/672)
FI>EE	301/743 (359/672)	9,2% (21,3%)	0/743 (0/672)	0/743 (1/672)
EE>LV	586/743 (477/672)	46,4% (39,4%)	142/743 (84/672)	172/743 (93/672)
LV>EE	117/743 (130/672)	6,2% (7,8%)	0/743 (3/672)	0/743 (4/672)

* Võrdlus eelmise kuuga

Märts 2018*	Piirang, tunde	Pudelikaala tunnid normaalrežiimil**	Rampimise piirang, tunde***
EE>FI	0/743 (7/672)	7/743 (5/672)	2/743 (0/672)
FI>EE	0/743 (1/672)	0/743 (1/672)	
EE>LV	743/743 (672/672)	0/743 (0/672)	-
LV>EE	193/743 (9/672)	0/743 (4/672)	

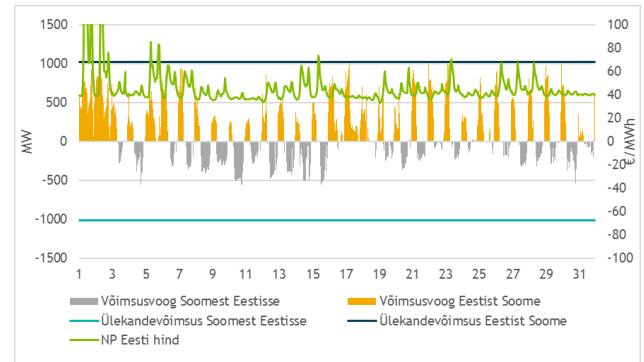
* Võrdlus eelmise kuuga

** Normaalrežiimiks loetakse aega, mil elektrisüsteemis ei toimunud hooldus- või remonttöid

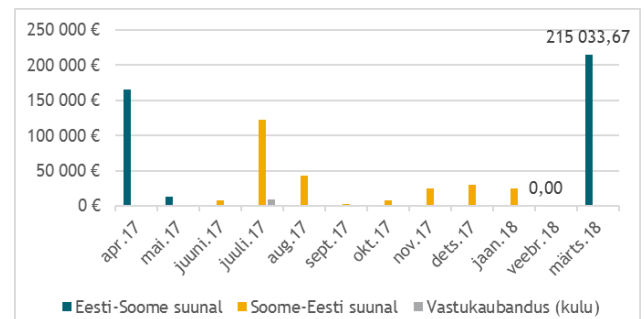
*** Alalisvooluühenduste rampimise piirang tähendab, et kõiki turutehinguid ei olnud võimalik täita, sest võimsusvoog EstLinki-

del ei tohi muutuda üle 600 MW tunnis. Tegemist ei ole EstLinki-dest tingitud tehnilise piiranguga, piirang on vajalik Põhjamaade sünkronala elektrisüsteemide töökindla talitluse tagamiseks.

Eesti-Soome

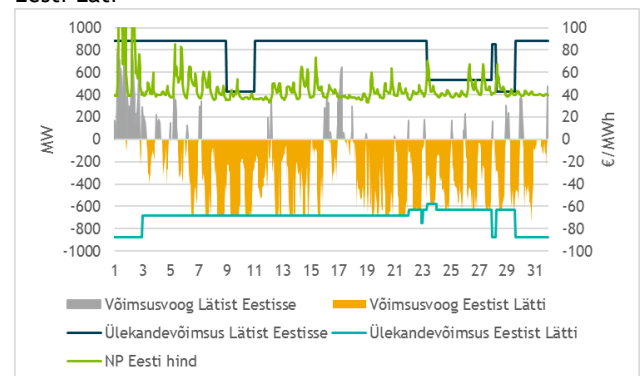

NP Eesti ja NP Soome vahelised võimsusvood 2018. a märtsis

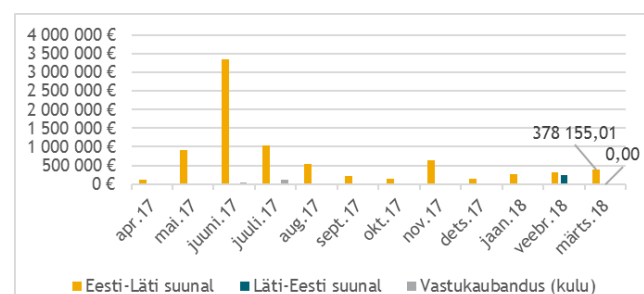

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse jaotamise tulu ja vastukaubanduse kulu EstLink kaablite omanikele

Eesti-Läti

NP Eesti ja NP Läti vahelised võimsusvood 2018. a märtsis

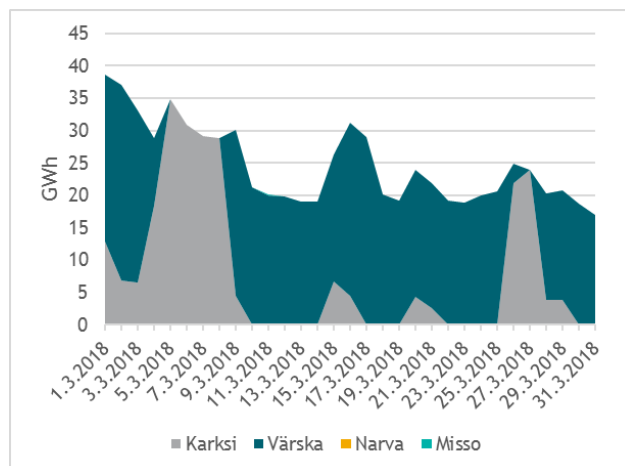

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse tulu ja vastukaubanduse kulu Eesti-Läti piiril

Gaasivood

Märts. 2018	Tehniline läbilaskevõime (GWh/päev)		Tipukoormus (GWh/päev)	Kogus (GWh)
	Max rõhul	Tegelik		
Karksi	73,5	54,3	34,9	244,3
Värskas	42,0	30,1	30,3	522,1
Narva	31,5	11,6	0	0,0

Märtsis toimus Eesti gaasivarustus Karksi ja Värskas gaasimõõtejaamade (GMJ) kaudu. Kuu lõikes jäi gaasivoog Eesti süsteemi päevas 18,8 ja 38,6 GWh vahele.

Füüsiline gaasivoog Eesti gaasisüsteemi piiripunktides 2018. aasta märtsis

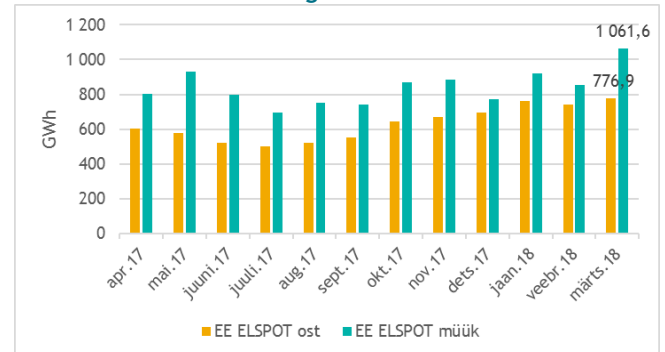
Pro-rata meetodil ülekandevõimsuse jaotamist esines märtsis kümnel päeval.

Märtsis kasutati jaotatud võimsust järgnevalt:

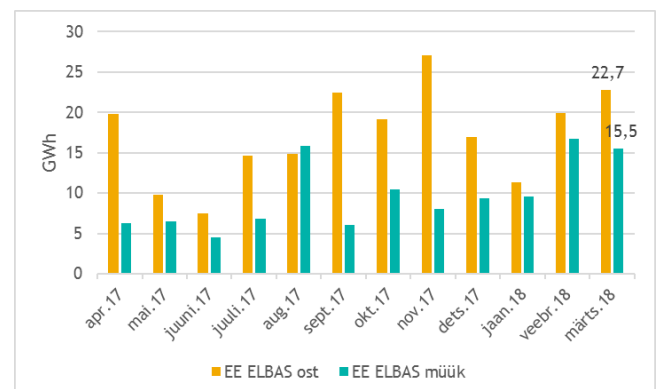
Asjaomane punkt (kWh/d)	Kuine kindel võimsus	Järgmise päeva kindel võimsus	Järgmise päeva kaudne jaotamine (implicit)	Päevasisene kindel võimsus
Karksi sissevool	25 420 000	218 634 801	5 530 000	27 526 864
Värskas sissevool	25 420 000	601 060 557	0	23 657 353
Misso sissevool	0	191 100	0	1 021

Energiakogused

Elektri kaubanduslikud kogused

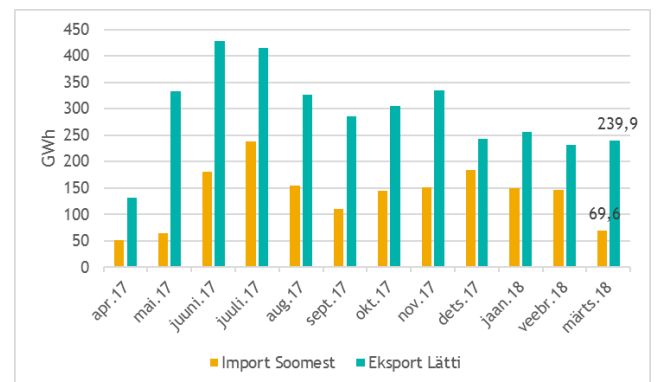

Viimase 12 kuu NP järgmise päeva (ELSPOT) Eesti hinnapiirkonnas ostetud ja müüdnud kogused

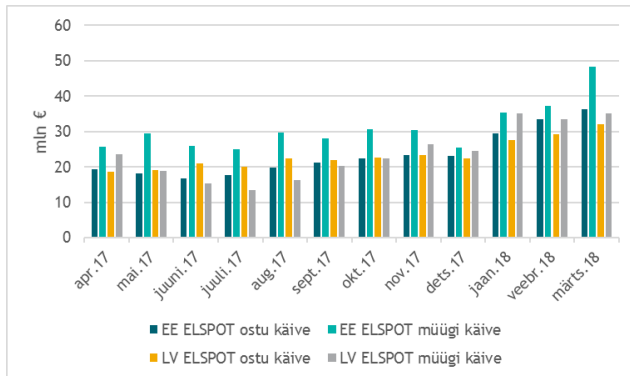
Viimase 12 kuu NP päevasisele turul (ELBAS) kaubeldud kogused

Eesti turuosalisel ostsid märtsis siseriiklikuks tarbimiseks elektrit järgmise päeva (ELSPOT) ja päevasiseselt (ELBAS) turult kokku 95,3% ulatuses ehk 799,6 GWh. Eestis toodetud elektrist müüdi järgmise päeva ja päevasisesel turul 96,2% ehk 1077 GWh.

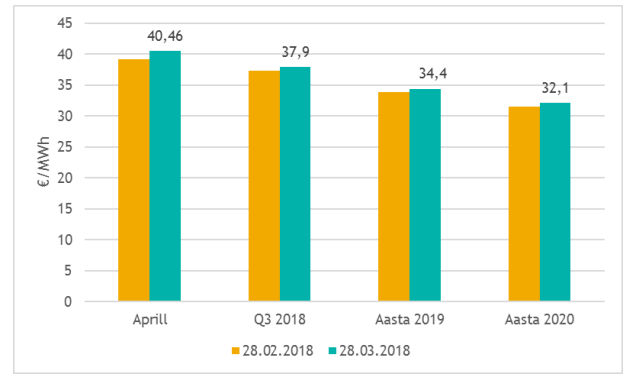

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva turu (ELSPOT) import Soomest ja eksport Lätti

NP Eesti hinnapiirkonna märtsi järgmise päeva ostetud koguste käive oli 36,2 mln eurot ja NP Läti piirkonnas 32 mln eurot. Müüdnud elektrienergia käive oli Eesti hinnapiirkonnas 48,4 mln eurot ja Läti hinnapiirkonnas 35 mln eurot.

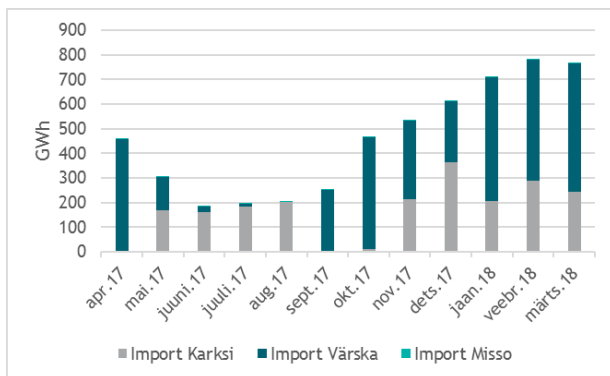
Viimase 12 kuu NP Eesti ja NP Läti hinnapiirkondades ostetud ja müüdud koguste käive

NP EE hinnapiirkonna eeldatav hind Nasdaq OMX tuleviku-tehingute hindade põhjal

Maagaasi import

Märtsis imporditi maagaasi Eestisse 766,6 GWh. Veebruariga võrreldes on seda 1,9% vähem ning 2017. a märtsiga võrreldes 26,1% rohkem. Tarbimise suure kasvu taga on märtsikuu tavapärasest keskmisest märgatavalt külmemad ilmastikuolud. Enamik gaasist imporditi Värska GMJ kaudu.

Viimase 12 kuu jooksul Eestisse imporditud maagaasi kogused

Bilansiplaanide järgi importisid bilansihaldurid märtsis gaasi Karksi, Värska ja Misso piirpunktide kaudu.

Maagaasi kütteväärtus

	Märts 2018	Veebruar 2018
Wobbe arv (kWh/m ³)	13,81	13,82
Alumine kütteväärtus (kWh/m ³)	9,453	9,457
Ülemine kütteväärtus (kWh/m ³)	10,48	10,49

Elektri tulevikutehingud

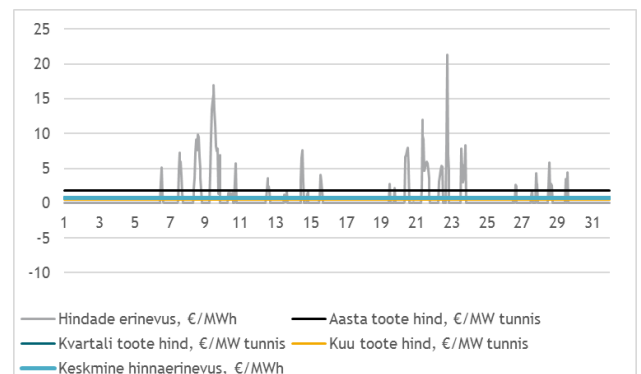
Nasdaq OMX Commodities 2018. aasta märtsi viimase kauplemispäeva (28.03.2018) tulevikutehingute põhjal kujuneb Nord Pool elektribörsi süsteemihinnaks 2018. a aprillis 38,58€/MWh. EPAD Tallinn lepingute sulgemishind oli 2018. aasta aprilli tootel 1,88 €/MWh ehk tehingute põhjal kujuneb aprilli keskmiseks elektrienergia hinnaks NP Eesti hinnapiirkonnas 40,46 €/MWh (veebruari lõpu tehingute põhjal 39,2 €/MWh).

EEX Power Derivatives futuurid, €/MWh	2019. a futuuride baas- ja/ tipukoormuse tunnihind	
	29.03.2018	28.02.2018
Phelix Power Futures (Saksamaa)	36,08/44,73	33,85/42,4
French Financial Futures (Prantsusmaa)	41,1/52,01	39,26/50,76

Limiteeritud PTR-ide oksjon Eesti-Läti piiril

Eesti ja Läti süsteemihaldurite Elering ja Augstsprieguma tükls kokkuleppe kohaselt rakendatakse Eesti ja Läti vahelisel piiril osaliselt elektri ülekandevõimsuste limiteeritud otsest jaotusmehhanismi.

Oksjon	Kuup.	Kogus, MW	Hind, €/MW tunnis	Osalejad (edukad/kokku)	Tegelik hinnavahe, €/MWh
Y-2018	20.09.17	300	1,85	9/10	-
Q2-2018	07.02.18	50	1,04	3/7	-
Märts-2018	22.02.18	150	0,50	9/10	0,77
Aprill-2018	22.03.18	150	0,49	6/8	-

Limiteeritud PTR võrdlus NP Eesti ja Läti hinnapiirkonna hinnaerinevusega 2018. a märtsis

Märtsis teenisid süsteemihaldurid riskimaandamis-instrumentidelt 218 108,50 eurot.

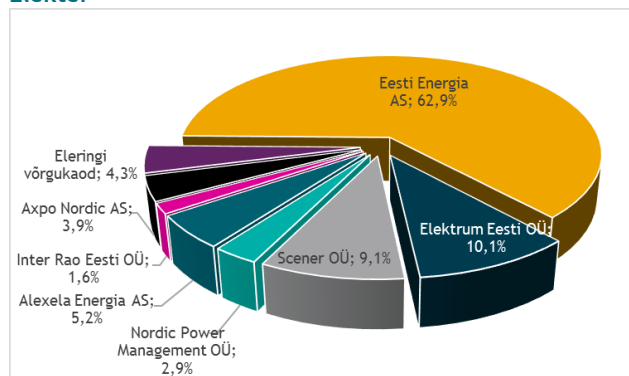
22.02.2018 toimus oksjon märtsi võimsusele Eesti-Läti piiril. Sel oksjonil osales kokku kümme turuosalist ja müüdi 150 MW igaks kuu tunniks - võimsus jagunes üheksa turuosalise vahel. Toote hinnaks kujunes 0,50 €/MW tunni kohta.

Vastavalt süsteemihaldurite vahelisele lepingule korraldab alates 30.11.2016 oksjonid AS "Augstsprieguma tīkls". Täiendav teave oksjoni tulemuste, tingimuste, kalendri ja registreerimisvormi kohta on kättesaadav Eleringi [veebilehel](#) ja AS "Augstsprieguma tīkls" [veebilehel](#). 2019. aastal läheb võimsuste oksjonite korraldamine üle-Euroopalisele platvormile (Singel Allocation Platform (SAP)), mida haldab ettevõtte JAO (<http://www.jao.eu>) ([link](#)). Oksjonit üleviimiseks SAP'le viisid Elering ja AST märtsis läbi avaliku konsultatsiooni EE-LV piiri pika-ajaliste ülekadevõimsuse instrumentide (PTR/FTR) jaotamise regionaalse lisa „Estonia-Latvia Bidding Zone Border Specific Annex for the Baltic Capacity Calculation Region to the All TSOs' Proposal for Harmonised Allocation Rules for Long-term Transmission Rights in Accordance with Article 52(3) of Commission Regulation (EU) 2016/1719 of 26 September 2016 Establishing a Guideline on Forward Capacity Allocation“ osas. Konsultatsiooni tulemused on leitavad siit ([link](#))

Bilansihaldurite portfellid

Tabelites on bilansihaldurite portfellide osakaalud süsteemi tarbimisest arvatud bilansihalduri bilansiirikkonnas moodetud tarbimise kogumahu alusel. Bilansiportfellide turuosad ei ühti bilansihaldurite enda osadega elektri ja gaasi müügil lõpptarbijatele, kuna bilansiportfell sisaldab ka portfelli kuuluvate teiste müüjate elektri- ja gaasikoguseid.

Elekter

Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahude alusel märtsis 2018

Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad elektri avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

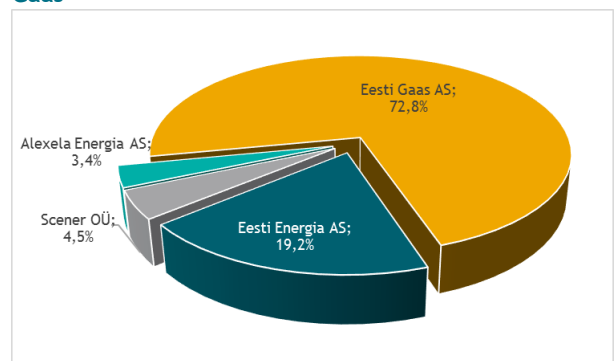
Osakaal EES tarbimisest, %	Märts 2018	Veebr. 2018	Jaen. 2018
Eesti Energia AS	62,9	62,1	61,7
Elektrum Eesti OÜ	10,1	10,3	10,4

Osakaal EES tarbimisest, %	Märts 2018	Veebr. 2018	Jaen. 2018
Scener OÜ	9,1	9,3	9,7
Alexela Energia AS	5,2	5,5	5,6
Nordic Power Management OÜ	2,9	2,8	3,0
Axpo Nordic AS	3,9	4,1	3,8
Inter Rao Eesti OÜ	1,6	1,6	1,6
Eleringi võrgukaod	4,3	4,3	4,2

Bilansihaldurite portfellide osakaalud vastavalt tootmis- ja mahtudele jagunesid järgnevalt:

Osakaal EES tootmisest, %	Märts 2018	Veebr. 2018	Jaen. 2018
Eesti Energia AS	89,5	89,8	87,3
Scener OÜ	5,1	4,9	5,9
Nordic Power Management OÜ	3,3	3,1	4,2
Fortum Eesti AS	1,3	1,5	2,0
Elektrum Eesti OÜ	0,4	0,4	1,0
Alexela Energia AS	0,3	0,2	0,3

Gaas

Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahude alusel märtsis 2018

Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad gaasi avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal tarbimisest, %	Märts 2018	Veebr. 2018	Jaen. 2018
Alexela Energia AS	3,4	3,6	3,9
Baltic Energy Partners OÜ*	0	0	0
Eesti Energia AS	19,2	16,1	12,9
Eesti Gaas AS	72,8	75,5	78,8
Elektrum Eesti OÜ	0,01	0,01	0,01
Scener OÜ	4,5	4,7	4,4
Trafigura Trading (Europe) SARL*	0	0	0
Verum Plus AG*	0	0	0
Latvijas Gāze*	0	0	0

*Lõpptarbijatele gaasi ei müü

Allikad:

Nord Pool, Elering, European Energy Exchange AG (EEX), Nasdaq OMX, Amber Grid, GET Baltic, Kaasupörssi, Platts, Euroopa Keskpank, Bloomberg

* Käesolevat raportit ja selle lisasid ei saa käsitleda juriidilise, finantsalase või muu nõuandena ega ettepanekuna osta või müüa maagaasi, elektrienergiat või finantsinstrumente. Elering ei vastuta kulude või kahjude eest, mis raportis ja selle lisades toodud informatsiooni kasutamisega seoses võivad tekkida.